

Hoog- en
middenspanningsstation
Gasselte Kraanlanden

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0494908.100
revisie 01
5 februari 2026

Hoog- en middenspanningsstation Gasselte Kraanlanden

Motivering TAM omgevingsplan geluidproductieplafond hoogspanningsstation

projectnummer 0494908.100
vastgesteld revisie 01
5 februari 2026

Auteur(s)

MVB

Opdrachtgever

Enexis Netbeheer B.V.
Postbus 6
8446 KP Zwolle

Gecontroleerd

AK

datum	beschrijving	vrijgave
5 februari 2026	Vastgesteld	JF

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Ligging en begrenzing	6
1.3 Omgevingsplan Aa en Hunze	6
1.4 Verhouding met (tijdelijk) omgevingsplan.	7
1.5 Leeswijzer	8
2. Projectbeschrijving	9
2.1 Bestaande situatie	9
2.2 Nieuwe situatie	12
2.2.1 Aanvraag BOPA in procedure voor bouwactiviteiten uitbreiding station	12
2.2.2 Geluidproductieplafond vastleggen in het omgevingsplan	13
3. Beleidskaders en programma's	14
3.1 Rijksbeleid	14
3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	14
3.1.2 Instructieregels Rijk (AMvB's)	14
3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking	16
3.2 Provinciaal beleid	16
3.2.1 Omgevingsvisie provincie Drenthe	16
3.2.2 Omgevingsverordening provincie Drenthe	17
3.2.3 Regionale Energie Strategie Drenthe	18
3.2.4 pMIEK 1.0	18
3.3 Regionaal beleid	18
3.3.1 RES 1.0 Provincie Drenthe	18
3.4 Gemeentelijk beleid	19
3.4.1 Omgevingsvisie	19
3.4.2 Duurzaamheidsvisie Aa en Hunze 2024	19
4. Omgevingsaspecten	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Geluid	20
4.3 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL)	24
5. Juridische toelichting	26
5.1 De Omgevingswet	26
5.2 Het Omgevingsplan	26
5.3 Aanpassen van het omgevingsplan	26
5.4 Wat is een TAM-omgevingsplan	26
5.5 Toelichting op de regels van het TAM-omgevingsplan	27
6. Participatie	28
6.1 Participatie	28
6.2 Zienswijzen	28
7. Financiële haalbaarheid	28
8. Conclusie	29

Bijlage

1. Onderzoek naar de geluidsniveaus in de omgeving ten gevolge van het transformatorstation Gasselte Kraanlanden, d.d. 6 maart 2025

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Enexis Netbeheer B.V. (hierna Enexis) gaat het hoogspanningsstation Gasselte Kraanlanden aan de Noorderdwarsdijk 1E in Gasselternijveen uitbreiden. Het gezamenlijke station van Enexis en Tennet heeft een omzetsfunctie van 110/20/10 kV. Het bestaande station is gesitueerd op het kadastrale perceel bekend als gemeente Aa en Hunze, sectie H, nummer 193.

Figuur 1.1: globale begrenzing bestaande hoogspanningsstation.

De stijgende vraag naar elektriciteit vereist dat aanpassingen en uitbreidingen van het hoogspanningsnetwerk en de bijbehorende stations noodzakelijk zijn om aan deze verantwoordelijkheid te kunnen blijven voldoen. Veel stations van Enexis dienen dan ook op korte termijn fors verzaamd te worden. Voor de uitbreiding aan de oostkant van het station, is inmiddels een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) verkregen. Deze omgevingsvergunning BOPA maakt het gebruik en de bouw mogelijkheden van twee trafocellen en twee middenspanningsgebouwen mogelijk. Deze procedure staat los van deze wijziging van het omgevingsplan.

De uitbreiding van het station bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel (fase 1) ziet op de oostzijde van het station. Aan de oostzijde worden 2 transformatorcellen gebouwd voor de transformatoren T182 en T122. Ook worden er 2 middenspanningsgebouwen (A04 en A05) gebouwd. Hiervoor zijn omgevingsvergunningen aangevraagd, en deels verleend.

Het tweede onderdeel (fase 2) ziet op de westzijde van het station en betreft de toekomstige situatie. In dit onderdeel wordt in de toekomst het bestaande gebouw, gedeeltelijk gesloopt. Dit is nodig voor de bouw van het middenspanningsgebouw A06 en de transformatorcel voor transformator T123. Aangezien dit onderdeel in een later stadium wordt uitgevoerd, zijn hiervoor nu nog geen omgevingsvergunningen voor aangevraagd.

Vaststellen geluidproductieplafond

Vanwege het plaatsen van de transformatoren (geluidsbronnen) aan de oostzijde, moet het station worden aangemerkt als een 'grote lawaaimaker'. Met het plaatsen van de transformatoren wordt het maximaal ingeschakeld elektrisch vermogen, namelijk meer dan 200 MVA. Dit betekent dat op basis van artikel 5.78b en 5.78c Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het bevoegd gezag (gemeenteraad van Aa en Hunze) een geluidproductieplafond moet vaststellen voor een industrieterrein. Voor het vaststellen van een

geluidproductieplafond moet het omgevingsplan worden gewijzigd. Dit wordt geregeld in onderhavige TAM-Omgevingsplan. Dit plan ziet dan ook enkel op het vaststellen van een geluidproductieplafond rondom het hoogspanningsstation.

In dit TAM-Omgevingsplan is ook rekening gehouden met de toekomstige uitbreiding (fase 2). Dus bij het vaststellen van het geluidproductieplafond, is de beoogde transformator T123 (aan de westzijde) in de geluidsberekening meegenomen. Aan de hand van de geluidsberekening heeft Peutz ook een geluidaandachtsgebied bepaald. Het geluidaandachtsgebied wordt opgenomen in de Centrale Voorziening Geluidgevens (CVGG).

Met het verlenen van de vergunningen, het vaststellen van geluidproductieplafonds in dit TAM-Omgevingsplan en het opnemen van het geluidaandachtsgebied in het CVGG, worden de benodigde toestemmingen verkregen om de uitbreiding van het hoogspanningsstation mogelijk te maken.

1.2 Ligging en begrenzing

De projectlocatie ligt in de gemeente Aa en Hunze tussen de dorpskernen Gasselte en Gasselternijveen. Direct langs de locatie aan de zuidkant ligt de doorgaande provinciale weg Ir. W.I.C. van Veelenweg (N378), die beide dorpskernen met elkaar verbindt. Aan de westzijde grenst het station aan het golfterrein van golfclub de Semslanden. Ten noorden en oosten van het station bevinden zich agrarische gronden die ook als zodanig bestemd zijn.

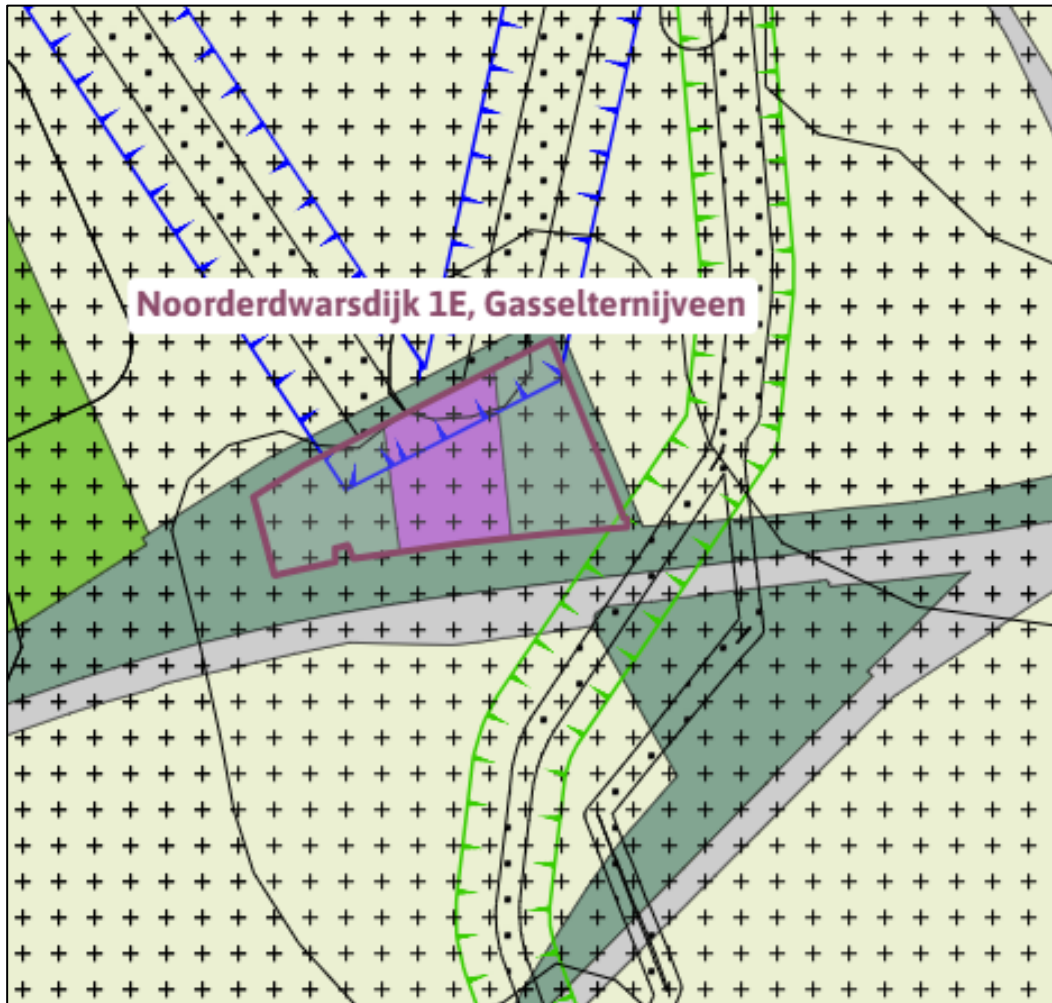
Figuur 1.1: Ligging hoogspanningsstation Gasselte Kraanlanden

1.3 Omgevingsplan Aa en Hunze

Op de gronden van het hoog- en middenspanningsstation is het omgevingsplan van de gemeente Aa en Hunze van toepassing. Het omgevingsplan bestaat op dit moment nog uit een tijdelijk en een nieuw deel. Het tijdelijke deel omvat onder andere de voormalige bestemmingsplannen. Deze vormen bij ontbreken van een ter plaatse geldend nieuw deel van het omgevingsplan het toetsingskader voor de planologische mogelijkheden.

Op het hoog- en middenspanningsstation is het bestemmingsplan “Buitengebied” vastgesteld op 29 september 2016 (zie figuur 2.2) het geldende planologische regime. Aan de gronden van het hoog- en middenspanningsstation is de enkelbestemming ‘Bedrijf – Nutsvoorziening’ en de bestemming ‘Natuur’ toegekend.

De locatie heeft daarnaast de dubbelbestemming ‘Waarde – Landschap’ en een gedeelte van het terrein heeft de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4’ en ‘Waarde – Archeologie 6’. Tot slot ligt voor een klein deel van het terrein aan de noordzijde de gebiedsaanduiding ‘Veiligheidszone – hoogspanningsleiding’. In het uiterste zuidoostelijk hoek van het terrein ligt een klein stukje gebiedsaanduiding ‘vrijwaringszone – vrijwaringszone – (energie) infrastructuur’.

Figuur 1.3: uitsnede bestemmingsplan ‘Buitengebied’ (tijdelijk deel omgevingsplan)

Beoordeling strijdigheid

Het toekomstig totaal opgestelde vermogen zal hoger zijn dan 200 MVA, waardoor geluidproductieplafonds (gpp) moeten worden vastgesteld. Deze zone/dit werkingsgebied is nu niet aanwezig, zodat het omgevingsplan daarvoor gewijzigd moet worden. Om de strijdigheden op te lossen is een wijziging van het omgevingsplan noodzakelijk. Deze motivering hoort bij de wijziging van het omgevingsplan en beargumenteert dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

1.4 Verhouding met (tijdelijk) omgevingsplan.

Dit wijzigingsbesluit regelt het geluid dat maximaal geproduceerd mag worden op de omgeving van het station. Alle onderliggende bestemmingen en regels worden niet aangepast door dit wijzigingsbesluit. Dit is gedaan door het opnemen van voorrangregels die beschreven worden in de juridische toelichting in hoofdstuk 5

1.5 Leeswijzer

Deze motivering is opgebouwd uit zeven hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt de bestaande situatie van het projectgebied en de ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 is het relevante beleidskader geschetst. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de betreffende omgevingsaspecten aan bod. Hierop volgend wordt in hoofdstuk 5 aandacht besteed aan de juridische toelichting. In hoofdstuk 6 is participatie opgenomen en in hoofdstuk 7 de financiële haalbaarheid. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 de conclusie aangaande de ontwikkeling beschreven.

2. Projectbeschrijving

2.1 Bestaande situatie

Het station Gasselte Kraanlanden bestaat uit een aantal transformatoren en middenspanningsgebouwen. Deze worden gevoed door de hoogspanningsverbinding van TenneT die vanuit noordelijke richting op het station komt. Het terrein is volledig afgesloten door een hekwerk zodat onbevoegden niet het station op kunnen.

Op dit moment bestaat het hoogspanningsstation uit de volgende onderdelen

- drie transformatoren: T111 (in pandig, 30 MVA), T121 (90 MVA) en de wisseltrafo T181 (90 MVA)
- een middenspanning (MS)-gebouw met een 10 kV schakelinstallatie (MS10) in gebouw A01
- een MS-gebouw met een 20 kV schakelinstallatie (MS50) in gebouw A02
- een MS-gebouw met 20 kV schakelinstallatie (MS30) in gebouw A03 (e-house).

Figuur 2.1 Huidige situatie hoogspanningsstation (bron: Enexis)

In de huidige situatie is het maximaal gelijktijdig ingeschakeld elektrisch vermogen: $90 \text{ MVA} + 30 \text{ MVA} = 120 \text{ MVA}$.

Wat is een middenspanningsstation?

Het middenspanningsstation zet de hoogspanning van het elektriciteitsnet om naar een lagere spanning die geschikt is voor distributie naar woningen en bedrijven. Hier is sprake van een station dat spanning van 110kV omzet in 20 en 10 kV. Vanuit het middenspanningsstation wordt de elektriciteit verdeeld over de verschillende wijken of gebieden. Dit zorgt ervoor dat de stroom gelijkmatig en betrouwbaar wordt geleverd. Middenspanningsstations helpen bij het handhaven van de stabiliteit en betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet door spanningsschommelingen te minimaliseren en storingen snel op te lossen.

Wat is een transformator?

Een transformator van Enexis heeft verschillende belangrijke functies binnen het elektriciteitsnet:

1. **Spanning omzetten:** De transformator zet de middenspanning (110kV) om naar laagspanning (20 en 10 kV) die geschikt is voor huishoudelijk gebruik.
2. **Distributie van elektriciteit:** Vanuit de transformator wordt de elektriciteit verdeeld naar woningen en bedrijven in de omgeving.

In onderstaande afbeeldingen is de bestaande situatie weergegeven en worden afbeeldingen getoond van de transformatoren en middenspanningsgebouwen die gerealiseerd worden door middel van een BOPA.

Figuur 2.2.a: Luchtfoto huidige situatie

Figuur 2.2.b.: bestaande aanzicht vanaf de Noorderdwarsdijk.

Figuur 2.3: impressie nieuwe middenspanningsgebouw dat reeds vergund is

Figuur 2.4: impressie nieuwe trafocellen.

2.2 Nieuwe situatie

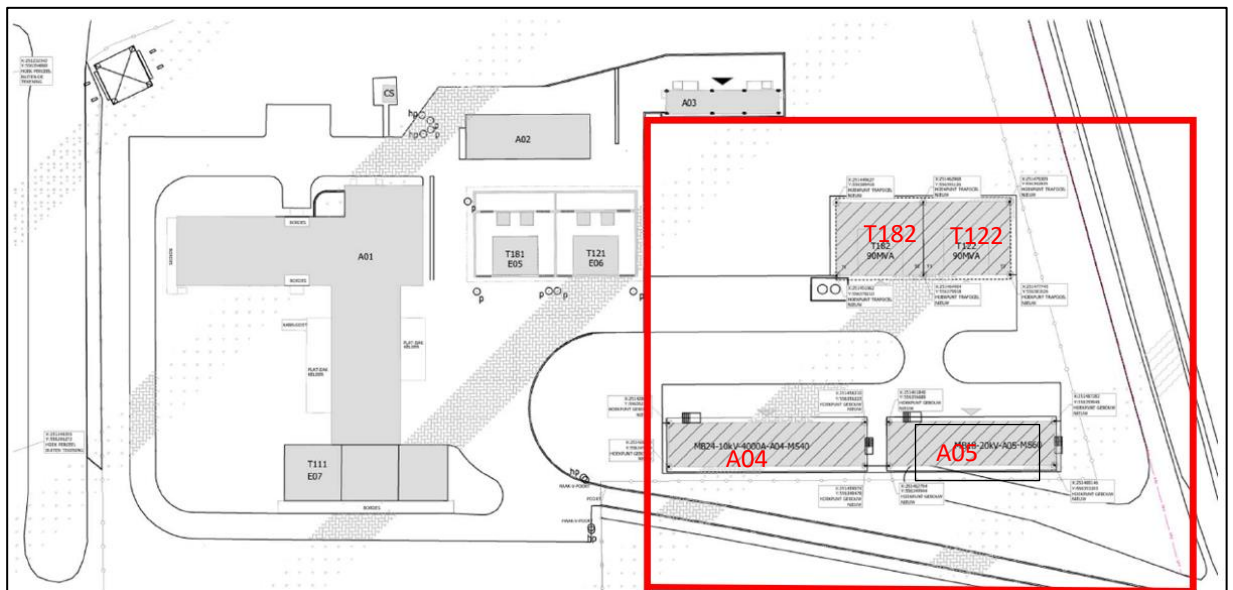
2.2.1 Aanvraag BOPA in procedure voor bouwactiviteiten uitbreiding station

Enexis heeft bij de gemeente een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) aangevraagd (zaaknummer 2024-019760) voor het gebruik en de bouw van twee middenspanningsgebouwen (A04 en A05) en twee transformatorcellen voor (T182 en T123) aan de oostkant van het station. De omgevingsvergunning BOPA ziet op fase 1. Deze omgevingsvergunning is verleend op 27 juni 2025 en inmiddels onherroepelijk.

In fase 1 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- De bouw van de middenspanningsgebouwen A04 en A05
- De bouw van de transformatorcellen voor de transformatoren T182 en T122
- Het verzwaren van de in pandige transformator T111
- Het (ver)plaatsten van het hekwerk
- Aanleggen van ondergrondse kabels
- Dempen watergang in het oosten
- Verbreden watergang in het westen
- Ophogen gronden
- Aanleggen interne weg
- Verwijderen van 2 bomen

In onderstaande figuur 2.5 staat de ontwikkeling van fase 1 die vergund zijn met de BOPA en in figuur 2.6 de eindsituatie.

Figuur 2.5: vergunde situatie fase 1.

Fase 2:

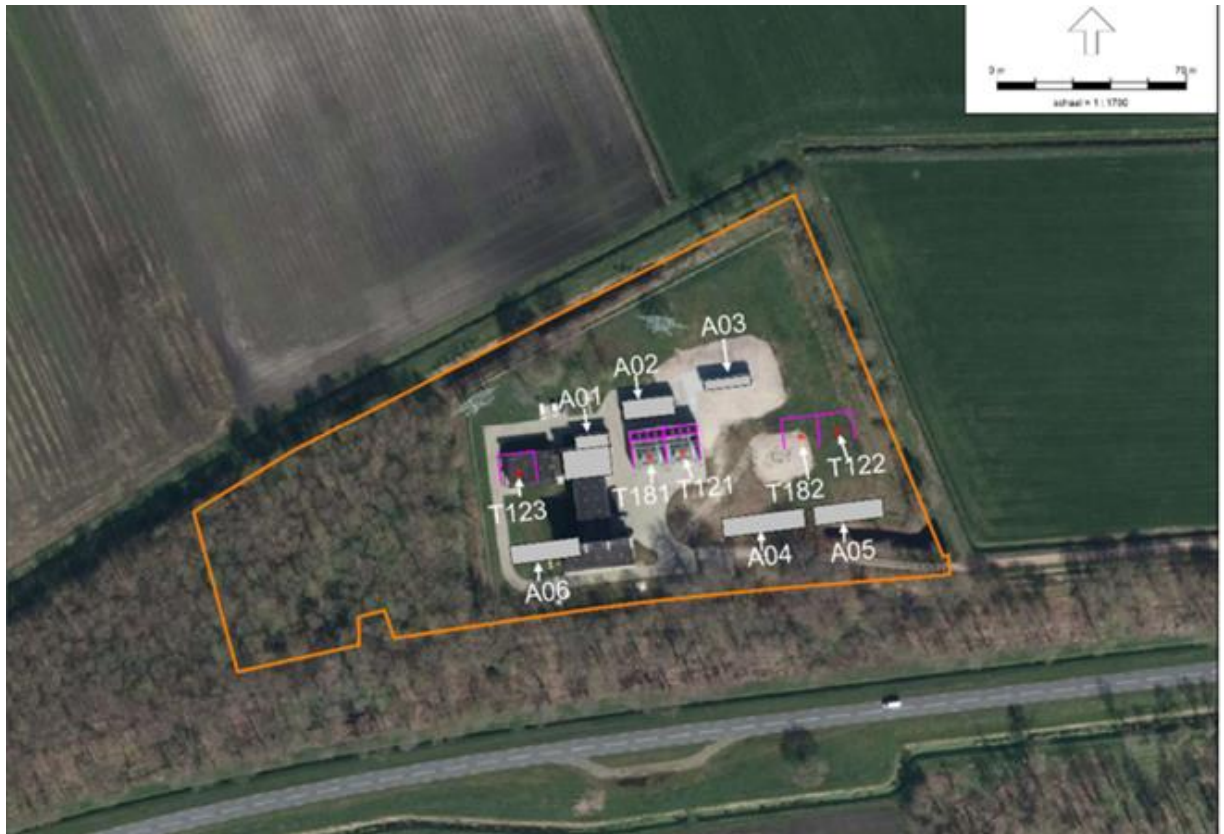
In de toekomstige fase wordt het station aan de Noorderdwarsdijk verder uitgebreid met een nieuwe transformatorcel voor T123 en een nieuw middenspanningsgebouw (A06). Om dit te realiseren moet een gedeelte van het huidige gebouw A01 gedeeltelijk gesloopt worden. Ook wordt in deze fase de in pandige transformator T111 verwijderd. Daarnaast worden deze nieuwe voorzieningen met ondergrondse kabels met elkaar verbonden. Het gaat om de volgende onderdelen:

De werkzaamheden in toekomstige fase zien samengevat op:

- Gedeeltelijk slopen van gebouw A01
- Amoveren transformator T111
- Bouwen van transformatorcel voor transformator T123

- Bouwen van een 18-velde middenspanningsgebouw A06
- Aanleggen van ondergrondse kabelverbindingen

Op termijn zal hiervoor een aparte procedure worden doorlopen om de strijdigheid met het omgevingsplan op te lossen en we activiteiten te vergunnen. In figuur 2.6 is hiervoor een globale layout van de beoogde eindsituatie opgenomen.

Figuur 2.6: eindsituatie station.

2.2.2 Geluidproductieplafond vastleggen in het omgevingsplan

Als het project in het geheel is gerealiseerd, waarin 5 transformatoren zijn opgesteld, dan ontstaat er een maximaal gelijktijdig ingeschakeld vermogen van meer dan 200 MVA. Hiervoor is het nodig om geluidproductieplafonds vast te stellen. Binnen dit gebied is het niet zondermeer toegestaan om geluidgevoelige gebouwen te realiseren. Bovendien mag Enexis niet meer geluid produceren dan is vastgelegd. In de geldende bestemmingen rondom het station is het overigens niet mogelijk om dergelijke gebouwen te realiseren (zie figuur 1.3). Door het vastleggen van geluidproductieplafonds kan Enexis ook niet meer geluid produceren dan is vastgelegd in deze geluidproductieplafonds.

Deze geluidproductieplafonds zijn vastgelegd in de regels, in samenhang met de verbeelding. Op de verbeelding is namelijk de aanduiding 'industrieterrein met gpp' opgenomen. Het aanwijzen van het gebied als industrieterrein, is noodzakelijk. Door de aard van de impact van de uitbreiding van het hoogspanningsstation, wordt het station immers aangemerkt als een 'grote lawaaimaker'. De classificatie van een industrieterrein is essentieel om te voldoen aan de geldende milieunormen en om de bestemming juridisch te verankeren. Door het gebied als industrieterrein te bestemmen, wordt het mogelijk om hogere geluidsgrenswaarden toe te passen, wat noodzakelijk is voor de realisatie en exploitatie van het hoogspanningsstation binnen de wettelijke kaders. Doordat er sprake is van 'een grote lawaaimaker' worden de gronden ook aangewezen als 'industrieterrein'. Dit betekent niet dat er ook andere bedrijven mogen komen dan het hoogspanningsstation want op grond van de regels van de bestemming 'Bedrijf – Nutsvoorziening' mag hier alleen een hoogspanningsstation. Van uitbreiding van bedrijvigheid in het buitengebied is geen sprake.

3. Beleidskaders en programma's

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Kader

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Deze biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving. Hiermee wordt ingespeeld op de grote uitdagingen in de komende jaren. Allerlei trends en ontwikkelingen hebben invloed op de leefomgeving. Veranderende en groeiende steden, de overgang naar een duurzame en circulaire economie en het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering vormen slechts een deel van de opgave. Dit biedt kansen, maar vraagt wel om zorgvuldige keuzes. Want de ruimte, zowel boven-, als ondergronds, is een schaars goed. Het combineren van al die opgaven vraagt een nieuwe manier van werken. Niet van bovenaf opgelegd, maar in goede samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

- Ruimte voor klimaatadaptatie;
- Duurzaam economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Beoordeling

De beoogde ontwikkeling draagt bij aan de doelstellingen uit de NOVI. De uitbreiding van het station is essentieel voor de netverzwaring. Met de uitbreiding van het energienet wordt extra ruimte gecreëerd. Dit draagt bij aan de energietransitie, aangezien duurzaam opgewekte energie aangesloten kan worden op het net. Met de uitbreiding blijft verduurzamen op het gebied van energie mogelijk. Daarnaast is uitbreiding van het energienet noodzakelijk voor het kunnen blijven gebruik van energie in de toekomst. Het planvoornemen past binnen de Nationale Omgevingsvisie en is een eis vanuit Rijksbeleid.

3.1.2 Instructieregels Rijk (AMvB's)

Kader

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet inwerking getreden. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is gewijzigd in de Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's). In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan de rijksinstructieregels. De hoofdonderwerpen van deze regels zijn:

- Waarborgen van de veiligheid (paragraaf 5.1.2 Bkl);
- Beschermen van de waterbelangen (paragraaf 5.1.3 Bkl);
- Beschermen van de gezondheid en milieu (paragraaf 5.1.4 Bkl), waaronder instructieregels voor de kwaliteit van de buitenlucht, trillingen, geluid en geur en bodemkwaliteit;
- Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (paragraaf 5.1.5), waaronder de ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 5.129g Bkl);
- Het behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6 Bkl) voor autowegen, buisleidingen, natuur- en recreatiegebieden;
- Het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (paragraaf 5.1.7 Bkl), waaronder landsverdediging en nationale veiligheid, elektriciteitsvoorziening, rijksvaarwegen en luchtvaart, fiets- en wandelroutes, aanwijzing van woningbouwcategorieën;
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen (paragraaf 5.1.8 Bkl).

Uit het tweede lid van artikel 8.0b van het Bkl volgt dat de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit geweigerd wordt als:

- De activiteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van de instructieregels;
- De omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan (opvolger van het voorbereidingsbesluit);
- De omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door provincie of rijk, belemmert.

In afdeling 5.1 worden in paragraaf 5.1.4.2a instructieregels gesteld ten aanzien geluid door bedrijven op industrieterreinen of als zodanig bestemde gronden met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Omgevingswaarden zijn waarden die worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen zoals L_{den} en L_{night} voor geluid of ou_E/m^3 voor luchtkwaliteit. Deze waarden bepalen de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen voor de fysieke leefomgeving of een deel daarvan (artikel 2.9 Ow). Artikel 2.11a Ow bepaalt dat in het omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld wanneer er sprake is van een industrieterrein dat aanzienlijke mate van geluid kan veroorzaken. Artikel 5.78b van het Bkl bepaalt vervolgens wanneer sprake is van activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken. Dit artikel geeft invulling aan artikel 2.11a Ow. Op basis van artikel 5.78b Bkl kan worden vastgesteld of er sprake is van een industrieterrein dat aanzienlijke mate van geluid kan veroorzaken, waarvoor vervolgens op grond van artikel 2.11a Ow een verplichting geldt tot het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

Artikel 5.78e regelt daarnaast dat het omgevingsplan de begrenzing van het industrieterrein vastlegt. In dit geval is een industrieterrein nodig om het geluid dat vanuit het station komt goed vast te leggen. Bovendien bepaalt artikel 5.78d dat paragraaf 3.5.4 van het Bkl ook van toepassing is op het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde voor industrieterrein. Deze paragraaf bepaalt dat de geluidreferentiepunten, de geluidbrongegevens en het geluidaanachtsgebied worden vastgelegd bij het vastleggen van een geluidproductieplafond. Daarnaast worden er nog regels gesteld over de wijze waarop geluidreferentiepunten en het geluidproductieplafond worden bepaald.

Afdeling 5.2 bevat instructieregels over de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving. Deze instructieregels gaan over:

- voorkomen van belemmeringen voor gebruik en beheer van de hoofdspoorweginfrastructuur en van rijkswegen;
- lokale spoorwegen binnen vervoerregio's;
- lozen van industrieel afvalwater in het openbaar vuilwaterriool;
- bebouwingscontour jacht;
- bebouwingscontour houtkap.

Afdeling 5.3 bevat regels over ontheffing van instructieregels voor het omgevingsplan.

Ondanks het ingekaderde karakter van de afwegingsruimte die door de instructieregels ontstaat, biedt het Bkl veel ruimte aan de gemeente om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te sturen. Als de gemeente gebruik wil maken van deze afwegingsruimte, zal zij dit goed moeten motiveren. Daarnaast zullen deze deugdelijk onderbouwde, op het specifieke deelgebied afgestemde kaders ook moeten worden uitgewerkt in juridische planregels.

Beoordeling

Het Bkl geeft in artikel 5.159 een aantal regels als het gaat om waarborging van hoogspanningsverbindingen. Dit gaat echter over hoogspanningsverbindingen van ten minste 220 kV. Voor zover het gaat om verbindingen van 220kV geeft het Bkl verdere instructieregels. Deze regels zijn niet van toepassing op onderhavige ontwikkeling.

De instructieregels uit paragraaf 5.1.4.2a zijn wel van toepassing op de onderhavige ontwikkeling. Het hoogspanningsstation valt namelijk onder artikel 5.78b lid 1 onder c Bkl. Hierdoor is er sprake van activiteiten die aanzienlijke mate van geluid veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a Ow. In dit artikel wordt geregeld dat met een omgevingsplan omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld.

Om te voldoen aan de verplichting van artikel 2.11a Ow worden in het omgevingsplan geluidproductieplafonds vastgesteld als omgevingswaarden.

Hierbij is tevens rekening gehouden met de overige instructieregels uit het Bkl zoals het vastleggen van de begrenzing van het industrieterrein en paragraaf 3.5.4 van het Bkl. De omgevingswaarden bepalen dat het hoogspanningsstation niet meer geluid mag produceren dan de waarden die gelden op de geluidreferentiepunten. Dit is een resultaatsverplichting (artikel 3.44 Bkl). Deze geluidproductieplafonds worden met deze wijziging van het omgevingsplan vastgelegd.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Kader

In paragraaf 5.1.5.4 artikel 5.129g van het Bkl staat de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit artikel is van toepassing op een stedelijke ontwikkeling die bestaat uit de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandelsvoorziening of een andere stedelijke voorziening en die voldoende substantieel is. Met de toevoeging van dit artikel in het Bkl is beoogd vanuit een oogpunt van ongewenste leegstand te vermijden en zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren. Er wordt daarom rekening gehouden met:

- De behoefte aan die stedelijke ontwikkeling; en
- Als die stedelijke ontwikkeling is voorzien buiten het stedelijk gebied of buiten het stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied: de mogelijkheden om binnen dat stedelijk gebied of binnen dat stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied in die behoefte te voorzien.

De definiëring van enkele van de in het artikel genoemde begrippen in art. 1.1 Bkl laat onverlet dat de 'ladder voor duurzame verstedelijking' als een 'open norm' is te kwalificeren. Dit houdt in dat de norm inhoudelijk open is en onder verschillende omstandigheden nader ingevuld moet worden. Sinds de inwerkingtreding van het artikel heeft de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS) in haar jurisprudentie de norm veelvuldig ingevuld en daardoor verder begrensd. Op 28 juni 2017 heeft de ABRvS een zogenoemde 'overzichtsuitspraak' gedaan (ECLI:NL:RVS:2017:1724, r.o. 2 t/m 12.8), waarin de dan geldende en op basis van de voornoemde wijziging te behouden jurisprudentielijnen nader uiteen worden gezet. Op basis van deze jurisprudentielijnen kan de 'ladder voor duurzame verstedelijking' concreet worden toegepast.

Beoordeling

De ladder is alleen van toepassing op een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Daarvan is in beginsel sprake als het nieuwe ruimtelijke plan meer bebouwing mogelijk maakt, of dat er een functiewijziging van zodanige aard en omvang plaats vindt dat om die reden sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In het Bkl is geen ondergrens voor de minimale omvang van een nieuwe stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Het gaat hierbij zowel om fysiek ruimtebeslag als de wijziging of toevoeging van functies. Onder de Omgevingswet blijft een toetsing van woningbouw en overige ontwikkelingen aan de ladder voor duurzame verstedelijking nodig (artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Door de Afdeling is beoordeeld dat een hoogspanningsstation niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling kan worden beschouwd (ECLI:NL:RVS:2016:465 en ECLI:NL:RVS:2017:1123). Verder is er geen sprake van een uitbreiding buiten de planologisch bestemde grenzen van het bestaande station. Een toetsing aan de ladder is derhalve niet nodig.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie provincie Drenthe

Kader

De Omgevingsvisie vormt het strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe in de periode tot 2030. Deze is vastgesteld op 28 september 2021. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijk domein. Met de Omgevingsvisie Drenthe 2022 geeft de provincie invulling aan de verplichte strategische visie voor de lange

termijn voor de gehele fysieke leefomgeving op grond van de Omgevingswet. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe Omgevingsvisie. Het startdocument is door Provinciale Staten vastgesteld.

Kernkwaliteiten

De kernkwaliteiten zijn de kwaliteiten die bijdragen aan de identiteit en aantrekkelijkheid van Drenthe. Samen met vertegenwoordigers van overheden, belangengroepen, marktpartijen en inwoners heeft de provincie de volgende kernkwaliteiten van Drenthe benoemd:

1. landschap;
2. natuur;
3. cultuurhistorie;
4. archeologie;
5. aardkundig erfgoed;
6. rust.

De Provincie Drenthe streeft ernaar ruimte te bieden voor de energietransitie en heeft de ambitie om tegen 2050 volledig energieneutraal te zijn. Dit betekent dat Drenthe in 2050 100% van het energiegebruik hernieuwbaar wil produceren, met als doel een reductie van de CO₂-uitstoot van 80 tot 95% ten opzichte van 1990. Om dit te bereiken, is een overgang van fossiele energie naar hernieuwbare energie noodzakelijk.

De provincie zet zich in voor een toekomstbestendig energiesysteem dat kan voldoen aan de groeiende vraag naar hernieuwbare energie en de transitie van fossiele brandstoffen naar elektrificatie. Het opzetten van een robuuste energie-infrastructuur voor het veilig winnen, transporteren en opslaan van energie wordt gezien als een provinciaal belang. De provincie Drenthe biedt daarom voldoende mogelijkheden voor initiatieven op het gebied van dit thema, met als doel een betrouwbare en betaalbare energievoorziening te creëren met een beperkte uitstoot van broeikasgassen.

Conclusie

De ontwikkeling waarvoor dit geluidproductieplafond wordt vastgesteld versterkt de energie-infrastructuur en biedt ruimte voor de transitie naar het opwekken van duurzame energie. Hierdoor is de ontwikkeling passend binnen de ambities en doelen van de provincie Drenthe zoals genoemd in de omgevingsvisie. Het toevoegen van een geluidproductieplafond is een uitwerking van deze visie.

3.2.2 Omgevingsverordening provincie Drenthe

De omgevingsverordening van de provincie Drenthe geeft de gemeenten instructieregels waar ze zich bij het opstellen van omgevingsvergunningen en wijzigingen van omgevingsplannen aan moeten houden. De Omgevingsverordening geeft kaders waar dit wijzigingsbesluit aan moet voldoen.

Voor deze wijziging van het omgevingsplan is geen sprake van een toevoeging van een bedrijfsbestemming want het is een bestaand als zodanig bestemd station. Dit TAM-Omgevingsplan borgt het geluidproductieplafond.

Op grond van de Omgevingsverordening is er voor de locatie sprake van een 'bedrijfsvestiging buiten een werklocatie' en gelden de instructieregels van artikel 3.19. Hier is sprake van een bedrijfslocatie voor een bedrijf uit milieucategorie 4.2 vanwege het opgestelde vermogen van meer dan 200MVA voor het aspect geluid. In de verordening worden in artikel 3.19 lid 2 voorwaarden beschreven waaronder een omgevingsplan dit soort bedrijven mogelijk kan maken. Dit artikel luidt als volgt:

In afwijking van Artikel 3.17, eerste lid (wat regelt dat bedrijven van categorie 4,5 of zes op een regionaal bedrijventerrein gevestigd moeten worden, kan een omgevingsplan buiten Regionaal bedrijventerreinen voorzien in de vestiging van één solitair bedrijf dat behoort tot milieucategorieën 4, 5, of 6 van VNG publicatie 'Handreiking Bedrijven en Milieuzonering', indien wordt aangetoond dat:

- a. geen plaats is voor dit bedrijf op een Regionaal bedrijventerrein, en;
- b. sprake is van een grote werkgelegenheidsimpuls, een actuele behoefte en een goede landschappelijke inpassing.

Het is niet mogelijk om het station te verplaatsen naar een regionaal bedrijventerrein. De aanpassingen aan de infrastructuur zijn dan enorm en hiervoor zouden ook de installaties van TenneT verplaatst moeten worden. Ten aanzien van lid b is er een enorme behoefte aan het faciliteren van voldoende stroom en oplossen van de netcongestie. De nieuwe installaties die vergund zijn kunnen alleen in gebruik genomen worden als er een geluidproductieplafond is vastgelegd. Daar zorgt dit TAM-Omgevingsplan voor. Geconcludeerd wordt dan ook dat dit besluit in overeenstemming is met de Omgevingsverordening van de provincie.

3.2.3 Regionale Energie Strategie Drenthe

In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 staat beschreven dat Drenthe in 2030 3,45 Terawattuur (TWh) wil opwekken door grootschalige zonne- en windenergie. De netbeheerders, die verantwoordelijk zijn voor voldoende capaciteit van het elektriciteitsnet, kunnen alleen investeren in uitbreiding en verzwaring van het net op basis van concrete elektriciteitsplannen van overheden en marktpartijen. Als instrument ten behoeve van betere planning, programmering en afstemming tussen netuitbreiding en realisatie van hernieuwbare energieopwekking wordt daarom een routekaart gebruikt. Station Gasselte Kraanlanden is opgenomen op deze routekaart als uit te breiden station. Uitbreiding kan alleen als een geluidproductieplafond wordt vastgesteld en de maatregelen en plannen op basis van de RES zijn afhankelijk van voldoende stroom.

3.2.4 pMIEK 1.0

Het elektriciteitsnet moet worden verzaamd en uitgebreid: er moet een nieuwe regionale energieinfrastructuur worden gerealiseerd door netbeheerders. Om hen hiermee goed te kunnen helpen, heeft de provincie Drenthe het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) vastgesteld. Het pMIEK is een instrument om te komen tot een betere afstemming met netbeheerders en gemeenten over de wijze waarop, wanneer en waar energie-infrastructuur wordt gerealiseerd binnen de provincie. De uitbreiding van Gasselte Kraanlanden is opgenomen in het pMIEK. Het project draagt bij het aan de Drentse ambitie om de netschaarste zo goed mogelijk op te lossen. Het is, samen met projecten elders in de provincie, essentieel voor de ontwikkeling en verduurzaming van Drenthe.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 RES 1.0 Provincie Drenthe

Drenthe valt onder één van de energie regio's, waar een Regionale Energie Strategie (RES) is opgesteld. Met dit instrument wil de gemeente de ontwikkeling en uitbreiding van de Drentse energie-infrastructuur prioriteren en programmeren. In de RES wordt ingegaan op:

1. Visie en aanpak hernieuwbare elektriciteit
2. Maatschappelijke betrokkenheid
3. Opwek hernieuwbare elektriciteit
4. Energie – infrastructuur
5. Zorgvuldig ruimtegebruik bij zon-op-landprojecten, windturbines en energie – infrastructuur

In de RES wordt dan aangegeven dat als er de ambitie is om van Drenthe een RES-regio te maken, er stevig moet worden geïnvesteerd in de energie infrastructuur. Onder andere wordt aangegeven dat het essentieel is dat bestaande stations worden uitgebreid om knelpunten op te lossen. Als Drentse samenleving willen men een duurzame bijdrage leveren aan het goed wonen, werken en recreëren in de regio. In 2050 is er de ambitie binnen het RES om energieneutraal te zijn en geen aardgas meer te gebruiken. Vanwege de duurzaamheidsambities wordt er ook gesteld dat het huidige elektriciteitsnetwerk niet langer toereikend is. Het net zal de komende jaren fors moeten meegroeien met de opgave voor de grootschalige opwek en het gebruik van duurzame stroom. Hiervoor is het uitbreiden van de hoogspanningsstations in Drenthe essentieel.

Conclusie

Het uitbreiden en verzoemen van station past binnen de ambities van de RES van de provincie Drenthe. Doormiddel van de RES wordt ingezet op de uitbreiding van de bestaande stations om te zorgen voor een robuuste en betrouwbare energie – infrastructuur. Hierdoor kan er worden meegegroeid met de duurzaamheidsdoelen. De uitbreiding vindt plaats in het buitengebied op een perceel waar geen andere

plannen zijn. Dit TAM wijzigingsbesluit zorgt voor de borging van het geluidsproductieplafond in de omgeving vanuit dit station en daarop is dit beleid niet specifiek van toepassing.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Omgevingsvisie

De gemeente heeft op 29-09-2016 een structuurvisie 'Buitengebied Aa en Hunze' vastgesteld. Aa en Hunze staat een duurzame ontwikkeling voor op alle fronten en wil duurzaamheid een richtsnoer laten zijn voor een oriëntatie op een aantrekkelijke toekomst. Een integrale visie op duurzame ontwikkeling is de basis onder de duurzame koers die de gemeente wil varen. Het realiseren van een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening dient zorgvuldig te worden ingepast in de visie op de toekomst. Daarbij wordt steeds gezocht naar mogelijkheden om de energievoorziening te verduurzamen, passend bij de kernkwaliteiten en waarden van de gemeente.

Versterking van het station is hierbij essentieel om ervoor te zorgen dat er voldoende stroom is en de netcongestie verminderd. Dit wijzigingsbesluit is vanwege de uitbreiding noodzakelijk om een geluidproductieplafond te kunnen vaststellen.

Conclusie

Versterking van het station past binnen de gemeentelijke ambities die beschreven zijn in de omgevingsvisie. Het vastleggen van een geluidproductieplafond vanwege het opgestelde vermogen is een verplichte uitwerking, op basis van rijksinstructieregels, van deze ambitie.

3.4.2 Duurzaamheidsvisie Aa en Hunze 2024

De gemeente heeft haar duurzaamheidsambities en doelen beschreven in de duurzaamheidsvisie 2024 die op 18 april 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad. Deze visie is opgebouwd aan de hand van zes thema's voor de lange termijn;

1. Grootschalige opwek van duurzame energie
2. Warmtetransitie
3. Duurzame mobiliteit
4. Circulaire economie
5. Klimaatadaptatie
6. Biodiversiteit.

Zoals eerder beschreven in deze motivering maakt dit TAM-Omgevingsplan geen uitbreiding van het station mogelijk maar wel het vastleggen van het geluidproductieplafond zodat het station in bedrijf genomen kan worden na realisatie van de omgevingsvergunning. Beide zaken dragen wel bij aan de doelen van de duurzaamheidsvisie want zonder voldoende stroom zijn alle doelen op dit moment lastig haalbaar. Versterking van het station is daarom essentieel en het vastleggen van het geluidproductieplafond noodzakelijk om deze beleidsdoelstelling te halen.

Conclusie

De ontwikkeling op het station is in overeenstemming met de doelen van de duurzaamheidsvisie van de gemeente.

4. Omgevingsaspecten

4.1 Algemeen

Bij een wijziging van het omgevingsplan dient gemotiveerd te worden dat de activiteiten die vergund worden bijdragen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit kan gemotiveerd worden door aan de hand van een aantal omgevingsaspecten onderzoek te doen naar de impact van de activiteiten die vergund moeten worden.

De bouw en uitbreiding aan de oostkant van het station is aangevraagd door Enexis met een aparte vergunning (BOPA). Een BOPA heeft een snellere doorlooptijd en Enexis wil het station zo snel mogelijk uitbreiden. In die procedure zijn alle omgevingsaspecten onderzocht en afgewogen en is de conclusie getrokken dat er voor de uitbreiding sprake is van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). Daarnaast moet er een geluidproductieplafond worden vastgelegd.

Dit TAM-wijzigingsplan heeft als doel het geluidproductieplafond vast te leggen dat ontstaat na de realisatie van het gehele station. Er is dan een vermogen van meer dan 200 MVA en daardoor moet er een geluidproductieplafond worden vastgesteld. Dit TAM wijzigingsbesluit heeft daardoor qua omgevingsaspecten alleen betrekking op het onderdeel geluid. Hieronder wordt dat aspect beschreven.

4.2 Geluid

Kader

Omgevingswet (geluid (spoor)wegverkeer en industrieterreinen)

Artikel 2.11a Omgevingswet ook noemen

De geluidsnormen zijn onder de Omgevingswet neergelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Een omgevingsplan dient bij de toevoeging van een nieuw geluidgevoelig gebouw ervoor te zorgen dat het geluid op dat gebouw niet de standaardwaarde overschrijdt (5.78t Bkl). De waardes die gelden worden weergegeven in tabel 4.1. Echter, in het omgevingsplan kan van deze standaardwaarden onder voorwaarden worden afgeweken. Indien afwijking mogelijk is, dan gelden de grenswaarden uit artikel 5.78u Bkl. Afwijking van de standaardwaarde is mogelijk indien geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de standaardwaarde te voldoen, de overschrijding van de standaardwaarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt en het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde zoals bedoeld in artikel 5.78u Bkl.

Tabel 4.1 standaardwaarde geluidgevoelige gebouwen (5.78t Bkl)

Geluidbronsort	Standaardwaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	50 L _{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	53 L _{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	55 L _{den}
Industrieterrein	50 L _{den} 40 L _{night}

Tabel 4.2 grenswaarde geluidgevoelige gebouwen (5.78u Bkl)

Geluidbronsort	Standaardwaarde
Provinciale wegen Rijkswegen	60 L _{den}
Gemeentewegen Waterschapswegen	70 L _{den}
Lokale spoorwegen Hoofdspoorwegen	65 L _{den}
Industrieterrein	55 L _{den} 45 L _{night}

Geluidgevoelige gebouwen

Een geluidgevoelig gebouw is conform artikel 3.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een:

- Woonfunctie en nevengebruiksfunctie daarvan;
- Onderwijsfunctie en nevengebruiksfunctie daarvan;
- Gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan; of
- Bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.

Dit geldt niet voor het gedeelte van het gebouw waar het omgevingsplan geen geluidgevoelige ruimte toelaat, tenzij het gebouw een woonschip of woonwagen is. Onder een geluidgevoelig object wordt ook een geluidgevoelig gebouw verstaan, wat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd.

Geluidproductieplafonds

Het vaststellen van een geluidproductieplafond (gpp) voor hoogspanningsstations is gebaseerd op artikel 5.78b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dit artikel bepaalt wanneer er sprake is van activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Voor dergelijke activiteiten, zoals het gebruik van transformatoren met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer, moeten in het omgevingsplan expliciet bepalingen worden opgenomen over de begrenzing van het industrieterrein, de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden, en een geluidaandachtsgebied.

Het vaststellen van een geluidproductieplafond (gpp) is van belang om verschillende redenen:

1. **Beperking van geluidsoverlast:** Door een gpp vast te stellen, wordt ervoor gezorgd dat het hoogspanningsstation niet meer geluid produceert dan wettelijk is toegestaan. Dit draagt bij aan een goede leefkwaliteit in de omgeving.
2. **Wettelijke naleving:** Het vastleggen van gpp's is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Dit zorgt ervoor dat de activiteiten van het hoogspanningsstation binnen de gestelde geluidsnormen blijven.
3. **Evenwichtige toedeling van functies aan locaties:** Het vaststellen van gpp's helpt bij het waarborgen van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit betekent dat de functies van het gebied op een verantwoorde manier worden afgestemd, zodat zowel de omgeving als de gebruikers er optimaal van kunnen profiteren.
4. **Bescherming van de gezondheid:** Door het vaststellen van gpp's wordt de geluidsbelasting op de omgeving beperkt, wat bijdraagt aan de bescherming van de gezondheid van de omwonenden.

Geluidaandachtsgebied

Het gebruiken van "niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer" wordt door eerdergenoemd artikel 5.78b van het Bkl aangemerkt als een "activiteit die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken". Voor dergelijke activiteiten moeten in het omgevingsplan expliciet bepalingen worden opgenomen over:

- de begrenzing van het industrieterrein,
- de geluidreferentiepunten en
- de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

Een geluudaandachtsgebied is vergelijkbaar met de functie 'geluidzone' uit de Wet geluidhinder. Binnen het geluudaandachtsgebied is het geluid hoger dan de standaardwaarden zoals opgenomen in bijlage I bij artikel 1.1 Bkl. De omvang van het geluudaandachtsgebied is afhankelijk van de geluidbron en dient te worden berekend. Het geluudaandachtsgebied wordt niet vastgelegd in het omgevingsplan, maar moet worden opgenomen in de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG), oftewel het geluidregister. In de Nota van Toelichting (Stb 2020, 557) van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet is opgenomen dat het geluudaandachtsgebied niet wordt vastgelegd in het omgevingsplan. Verder bepaalt artikel 11.52 Bkl dat o.a. het geluudaandachtsgebied in het geluidregister wordt opgenomen. In onderstaande figuur is het geluudaandachtsgebied dat berekend is rond het station inzichtelijk gemaakt.

Figuur 4.1: geluudaandachtsgebied (inclusief toeslag) (bron: akoestisch onderzoek Peutz).

Geluidregister

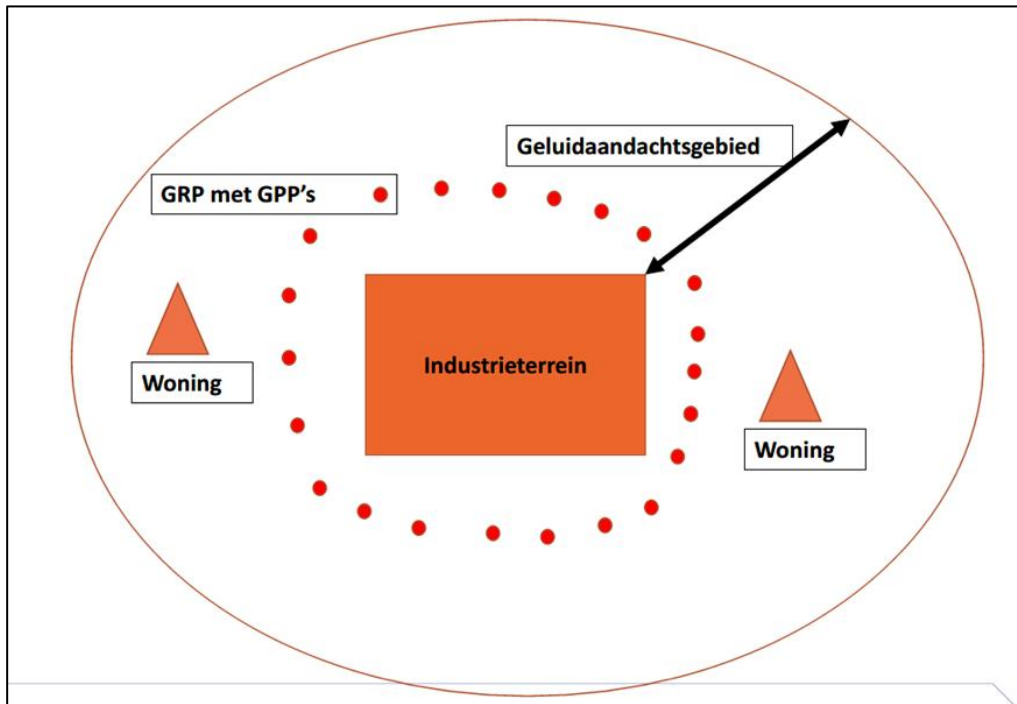
Het CVGG (ofwel het Geluidregister) is een digitaal systeem waarin alle geluidgegevens worden verzameld en beschikbaar gesteld. Het geluidregister wordt beheerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en is raadpleegbaar via www.geluidgegevens.nl. Het geluidregister kan worden geraadpleegd op een kaartviewer. Op deze kaartviewer zijn onder andere het geluudaandachtsgebied, de geluidsbron en de geluidreferentiepunten te zien. Zie hiervoor artikel 11.52 Bkl.

Het aanleveren van geluidgegevens voor het geluidregister verloopt via de gemeente. Dit is bepaald in artikel 10.42a van het Omgevingsbesluit (Ob). De initiatiefnemer, zoals Enexis Netbeheer B.V. in dit geval, verzamelt de benodigde geluidgegevens en levert deze aan bij de gemeente. Vervolgens zorgt de gemeente ervoor dat deze gegevens worden doorgegeven aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), dat verantwoordelijk is voor de inschrijving in het geluidregister

Geluidreferentiepunten (GRP)

Een geluidreferentiepunt is het punt waar het geluidproductieplafond geldt. Het is een fictief, maar geografisch bepaald rekenpunt waarvan de ligging wordt vastgelegd met coördinaten. Een serie van geluidreferentiepunten liggen als een cordon om de geluidbron (hoogspanningsstation) heen. Op de geluidreferentiepunten moet het geluid van het industrieterrein worden beoordeeld (en vastgelegd en nageleefd).

Figuur 4.2 geeft een vereenvoudigde weergave van de systematiek van de geluidproductieplafonds.

Figuur 4.2: Systematiek van de geluidproductieplafonds (bron: Hekkelman - webinar gezoneerde industrieterreinen).

In onderstaande figuur zijn de geluidreferentiepunten weergegeven. Op deze locaties is de maximale geluidbelasting bepaald die vanuit het station mag ontstaan. Deze waarden zijn in tabel 4.1 weergegeven.

Figuur 4.3: ligging geluidreferentieposities (GRP's).

Tabel 4.1: Overzicht geluidproductieplafonds (GPP's)

Geluidreferentiepunt (GRP, Zie figuur 4.2)	GPP in dB(A), incl. toeslag tonaal geluid	
	L _{night}	L _{den}
GRP-01	33,5	40,9
GRP-02	34,4	41,7
GRP-03	32,4	39,3
GRP-04	27,8	35,0
GRP-05	30,0	37,1
GRP-06	33,6	40,5
GRP-07	33,7	40,5
GRP-08	30,3	37,2
GRP-09	30,5	37,2
GRP-10	33,8	40,7
GRP-11	32,2	39,8
GRP-12	37,2	44,2
GRP-13	41,2	48,2
GRP-14	40,8	47,9
GRP-15	35,8	43,0
GRP-16	37,0	44,1

Beoordeling

Voor de gehele ontwikkeling op het station is er een akoestisch onderzoek uitgevoerd door Peutz. In het rapport 'Onderzoek naar de geluidsniveaus in de omgeving ten gevolge van het transformatorstation Gasselte Kraanlanden, d.d. 6 maart 2025' staan de resultaten beschreven. Dit rapport is als bijlage 1 opgenomen bij deze motivering. De conclusie van het onderzoek is als volgt:

Uit de rekenresultaten blijkt dat in de huidige situatie de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus bij woningen in de omgeving beperkt zullen blijven tot maximaal 26 dB(A) gedurende het gehele etmaal. Tijdens fase 1 zal dit maximaal 28 dB(A), 28 dB(A) en 26 dB(A) bedragen gedurende respectievelijk de dag-, avond- en de nachtperiode. Tijdens fase 2 zal dit maximaal 27 dB(A), 27 dB(A) en 26 dB(A) bedragen gedurende respectievelijk de dag-, avond- en de nachtperiode. De berekende geluidsniveaus zijn inclusief toeslag voor tonaal geluid.

Hiermee wordt ruim voldaan aan de toepasselijke criteria zoals bijvoorbeeld de standaardwaarden volgens artikel 5.65 van het Bkl (Besluit kwaliteit leefomgeving) van respectievelijk 50 dB(A) in de dagperiode, 45 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode alsmede de 10 dB strengere richtwaarden voor een landelijke omgeving.

Conclusie

Het uiteindelijke geluidsvermogen op het station is inpasbaar in de omgeving, hiervoor kunnen geluidproductieplafonds worden vastgesteld door middel van dit wijzigingsbesluit.

4.3 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL)

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) betekent dat er een balans bestaat tussen verschillende functies die locaties binnen een gebied kunnen vervullen. Het omgevingsplan bevat voor het

Hoog- en middenspanningsstation Gasselte Kraanlanden

Motivering TAM omgevingsplan geluidproductieplafond hoogspanningsstation

projectnummer 0494908.100

5 februari 2026 revisie 01

Enexis Netbeheer B.V.

gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) (artikel 4.2 lid 1). In de voorliggende motivering is een verantwoording gegeven, waaruit blijkt dat de ontwikkeling, in de vorm van het vaststellen van een geluidproductieplafond, die met dit TAM omgevingsplan mogelijk wordt gemaakt, voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

5. Juridische toelichting

5.1 De Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Overheden moeten vanaf die datum werken volgens de Omgevingswet. Deze nieuwe wet bundelt en vereenvoudigt de regels voor alles wat u buiten ziet, hoort en ruikt. De wet geldt voor alle Nederlandse inwoners, organisaties en bedrijven. Om ervoor te zorgen dat onze leefomgeving een gezonde, veilige en prettig leefbare plek is, hebben we in Nederland veel regels gemaakt. Zowel voor inwoners als bedrijven. Die regels gaan onder andere over hoe we omgaan met natuur, milieu, bouwen en wonen. De Omgevingswet bundelt deze regels.

5.2 Het Omgevingsplan

Tot 1 januari 2024 had de gemeente Aa en Hunze meerdere bestemmingsplannen waarmee ontwikkelingen mogelijk gemaakt werden. Al deze bestemmingsplannen zijn overgegaan in het (tijdelijke) omgevingsplan van de gemeente Aa en Hunze. Elke gemeente in Nederland heeft nu nog maar één omgevingsplan. Als er ontwikkelingen zijn waar het gemeentebestuur achter staat dan wordt dit omgevingsplan aangepast met een wijzigingsbesluit om de activiteit mogelijk te maken. Het hangt af van de activiteit of de gemeenteraad of het college bevoegd gezag is om het wijzigingsbesluit te nemen. In dit geval is dat de gemeenteraad.

De gemeente kan in het omgevingsplan voor ieder gebied bepalen welke activiteiten zij wel of niet toestaat, bijvoorbeeld wonen, recreatie of bedrijvigheid. Ook geeft de gemeente aan welke regels zij aan de activiteiten stelt. Het omgevingsplan is de vervanging van alle bestemmingsplannen. Het omgevingsplan van de gemeente is digitaal raadpleegbaar via het omgevingsloket (regels op de kaart). Op dit moment is bij vrijwel alle gemeenten in Nederland hoofdstuk 22 van het omgevingsplan gevuld met regels. Dit zijn de regels van het Rijk die overgaan naar de gemeenten. Dit heet de Bruidsschat. De wijzigingsbesluiten, zoals deze, zullen in een nieuw hoofdstuk 21 vóór het hoofdstuk van de bruidsschat worden toegevoegd aan het omgevingsplan.

5.3 Aanpassen van het omgevingsplan

Aanpassen van het omgevingsplan moet met een wijzigingsbesluit. Dit is vergelijkbaar met een partiele herziening van het bestemmingsplan onder de oude wet. Er wordt voor de nieuwe activiteit een stukje van het omgevingsplan gewijzigd zodat de activiteit vergund en gerealiseerd kan worden. Dit is, net als met een bestemmingsplan, een digitaal wijzigingsbesluit. Een wijzigingsbesluit dat volledig voldoet aan de eisen van de nieuwe wet is een STOP/TPOD plan. STOP/TPOD is de afkorting van de Standaard voor officiële publicaties (STOP) en Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (TPOD). De software die daarvoor gebruikt moet worden functioneert nog niet optimaal, zodat er tijdelijke voorzieningen getroffen zijn door het Rijk.

Om het omgevingsplan aan te kunnen passen is er op dit moment een tijdelijke mogelijkheid om een wijziging van het omgevingsplan te maken dat ook volledig voldoet aan de eisen vanuit de Omgevingswet. Er is voor 2024 en 2025 een tijdelijke maatregel genomen, zodat het omgevingsplan van de gemeente wel gewijzigd kan worden met gebruik van de 'oude' bestemmingsplan standaarden van het 'Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO). Dit heet een Tijdelijke Alternatieve Maatregel, een TAM-omgevingsplan. TAM-IMRO is door de Minister in 2021 beschikbaar gesteld om urgente gebiedsontwikkeling niet te laten vertragen. Dit plan is een TAM-omgevingsplan voor het vastleggen van geluidproductieplafonds van een hoogspanningsstation.

5.4 Wat is een TAM-omgevingsplan

TAM-IMRO is bedoeld voor gemeenten die hun omgevingsplan nog niet kunnen wijzigen in het formaat STOP/TPOD. Dit geldt zowel voor gemeenten die om technische redenen niet kunnen werken met STOP/TPOD, als voor gemeenten die technisch al wel kunnen werken met STOP/TPOD, maar om andere redenen ervoor kiezen om in de beginfase TAM-IMRO te gebruiken om hun omgevingsplan te wijzigen.

Op verzoek van Enexis, stemt de gemeente Aa en Hunze in voor het toepassen van de TAM-IMRO systematiek om het omgevingsplan te wijzigen.

De komende periode zal de gemeente een definitieve structuur en opbouw van het omgevingsplan bepalen. Als die bepaald is dan zullen op termijn alle TAM-omgevingsplannen ook omgezet worden in deze definitieve structuur. Voor het omzetten heeft de gemeente tot 2032 de tijd. Dit is een werkwijze die vele gemeenten op dit moment toepassen totdat de standaarden bekend en bepaald zijn en volledig werken.

5.5 Toelichting op de regels van het TAM-omgevingsplan

De regels van het TAM-omgevingsplan lijken op de regels van een bestemmingsplan. Ze geven aan voor welke activiteiten de gronden gebruikt mogen worden en voor welke activiteiten ook niet. Dit TAM-omgevingsplan regelt het vastleggen van het geluidproductieplafond. In het wijzigingsbesluit zijn de volgende regels opgenomen:

Preambule

De preambule zorgt ervoor dat het TAM-omgevingsplan in samenhang met het omgevingsplan gelezen kan worden. Met de preambule wordt bijvoorbeeld het TAM-omgevingsplan gelezen als Hoofdstuk 22a, Ten worden de artikelen ook gelezen als artikel 22a1, 22a2, etc. Hiermee wordt duidelijk dat het TAM-omgevingsplan juridisch gezien een onderdeel is van het omgevingsplan en ook als zodanig moet worden gelezen.

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1: Toepassingsbereik

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van het TAM-omgevingsplan weergegeven. Lid 1 geeft aan dat dit TAM-omgevingsplan onderdeel is van het omgevingsplan van de gemeente Aa en Hunze.

Lid 2 geeft aan dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan (gevormd door de besluiten welke zijn opgesomd in artikel 22.1 onder a Omgevingswet), waarin de oude bestemmingsplannen zijn opgenomen, nog steeds van toepassing blijven op de locatie. Hiermee blijven de oude regels gelden en worden deze niet buiten toepassing gesteld door dit TAM-omgevingsplan.

Het derde lid zorgt ervoor dat wanneer er strijdigheid bestaat tussen dit TAM-omgevingsplan en het tijdelijk deel van het omgevingsplan, welke de oude bestemmingsplannen bevat, de regels uit dit TAM-omgevingsplan voorrang hebben. Het is noodzakelijk om een toepassingsbereik op te nemen in het TAM-omgevingsplan, omdat de verhouding met het omgevingsplan vastgelegd moet worden.

Lid vier van dit artikel zorgt ervoor dat de plankaart en de planobjecten juridische status hebben en daarmee onderdeel uitmaken van het omgevingsplan.

Artikel 2: begripsbepalingen

In dit artikel worden de relevante begrippen beschreven zodat voor iedereen duidelijk is wat hiermee bedoeld wordt. Aanvullende begripsbepalingen zijn opgenomen in bijlage 1.

Artikel 3: meet- en rekenbepalingen

Dit artikel legt uit hoe bij de toepassing van een regel gemeten moet worden.

Hoofdstuk 2 Gebruiksactiviteiten

Artikel 4: Algemeen

De regels in dit hoofdstuk gaan over de gebruiksactiviteiten.

Artikel 5: Bedrijf - Nutvoorziening

Dit artikel regelt de activiteiten die toegestaan zijn binnen dit werkingsgebied. Er wordt beschreven voor welke functies de gronden gebruikt mogen worden.

Hoofdstuk 3 – Waarden

Artikel 6: Overig – industrieterrein met gpp

Het vaststellen van de begrenzing van het industrieterrein met gpp is verplicht op basis van artikel 5.78e Bkl. Dit artikel legt deze begrenzing vast. Tevens worden de omgevingswaarden, uitgedrukt in Lden en Lnight, die gelden als geluidproductieplafonds bij de geluidreferentiepunten, beschreven.

Artikel 7: overig – geluidaandachtsgebied

Dit artikel stelt regels voor locaties binnen het geluidaandachtsgebied. Deze regels hebben voorrang op eerdere regels en verbieden de bouw of toevoeging van geluidgevoelige gebouwen in dit gebied.

6. Participatie

6.1 Participatie

In het kader van de omgevingsvergunning BOPA zijn in november 2024, omwonenden van 16 adressen in de ruime omtrek van het station, door middel van een brief op de hoogte gesteld van de voorgenomen uitbreiding van het hoogspanningsstation. Er is uitgelegd wat Enexis gaat doen. Er zijn geen reacties op deze brief ontvangen.

Vanwege de ligging van het station aan een bosrand, en redelijk verwijderd van omwonenden, is ervoor gekozen om geen informatiebijeenkomsten en/of inloopbijeenkomsten te organiseren. Wel is er contact met omwonenden, in de vorm van keukentafelgesprekken. In oktober 2025 hebben omwonenden nogmaals een brief ontvangen, waarin de start van deze procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan is aangekondigd.

Voor onderhavig plan worden de vooroverlegpartners van de gemeente betrokken. Het plan is dan ook aan een aantal organisaties toegezonden voor reactie als bedoeld in artikel 2.2 van de Omgevingswet. Het gaat hier om de veiligheidsregio, provincie en het waterschap.

Verder wordt de wettelijke procedure gevolgd, waarin het ontwerp van de wijziging van het omgevingsplan ter inzage wordt gelegd. Dit gebeurt voor een periode van 6 weken, waarin aan iedereen de mogelijkheid wordt geboden, om een zienswijze naar voren te brengen.

6.2 Zienswijzen

Het TAM-omgevingsplan Hoogspanningsstation Gasselte Kraanlanden (hoofdstuk 22a omgevingsplan Aa en Hunze) heeft voor een periode van zes weken als ontwerp ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

7. Financiële haalbaarheid

Bij een wijziging dient ook inzicht gegeven te worden in de financiële haalbaarheid en of er ook kosten van toepassing zijn voor de gemeente zelf. Initiatiefnemer Enexis neemt volledig de financiering van de bouwplannen voor haar rekening. Hier hoeft de gemeente geen bijdrage aan te leveren. Er is bij de gemeente geen enkele twijfel dat Enexis over voldoende financiële middelen beschikt om de mogelijkheden uit dit wijzigingsbesluit daadwerkelijk uit te kunnen voeren.

Voor de ontwikkeling is een nadeelcompensatie schadevergoedingsovereenkomst afgesloten, tussen Enexis en de gemeente Aa en Hunze. Deze overeenkomst dient ertoe om eventuele verzoeken om nadeelcompensatie af te wentelen op de initiatiefnemer Enexis.

De financiële haalbaarheid van het plan is daarmee geborgd.

8. Conclusie

De beoogde ontwikkeling is in strijd met het tijdelijk omgevingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt met dit wijzigingsbesluit een geluidproductieplafond vastgelegd. Op basis van voorliggende motivering kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling zorgt voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het voornemen heeft geen negatieve effecten op milieu-en/of omgevingsaspecten.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl